

ויברכי

במשנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א בדרכו של ר' אשר

דבר מערכת

עד יפתח החרך

בעולם יש צבע מיוחד משלו.

הצבע היחיד שישראלית הכיר, הוא השחור העז והבלתי נגמרה. חושך בלי גבולות עטף אותו ואת הוריו, וישראלית אפילו לא ידע כיצד נראה אבא, והאם זקנו לבן או אחר.

הוא לא זוכר מתי נכנסו לכאן, זה קרה ממש ממזמן, כשהוא עוד היה תינוק קטן - קטן. אפשר לומר שישראלית גדל לתוך המציאות השחורה. אבא סיפר לו ש"הוא נזרק יחד עמם לתוך הבור של הפריץ בגלל חובות". ישראלית ידע לדקלם את הסיפור כולו, מבלי שהבין רבות את המשמעות.

הוא דווקא לא היה מאוכזב שאין לו אפשרות לראות תרנגולות או עזים. הוא פשוט אף פעם לא ראה כאלה...

היום אבא סיפר לו על דבר שנקרא אור.

"אור, ישראלית, זה משהו מיוחד. אור זה משהו שכשיש אותו אפשר לראות הכול ברור, ואין שאלות, ואין צורך למשש עם הידיים באפילה כדי למצוא דברים. כשיש אור, לא נופלים שוב ושוב, כשיש אור הכול טוב יותר וברור יותר", ישראלית היה מרותק

ישראלית הקטן נשען על ברכי אביו בניסיון להירדם, אגודלו תחוב בפיו. אבא ליטף בעדינות את לחיו הקפואה של ישראלית. סיפור שלפני השינה היה מוצר חובה בבור.

ישראלית הסקרה תמיד אהב לשמוע על ההתרחשויות מחוץ לבור. הוא אהב לשמוע שיש בחוץ עולם, ויש פירות וירקות ועוד הרבה סוגי מאכלים, לא רק שתי פרוסות לחם. ויש יין ובירה ומיץ ענבים, לא רק מים רטובים כמו שהוא שותה לפעמים או שיורדים עליו בחורף.

ישראלית אהב לשמוע שיש בחוץ עוד אנשים, והעולם לא נגמר בו ובאבא - אמא, וכמובן בפטריק, משרתו של הפריץ שזורק אליהם את האוכל.

לאבא של ישראלית היה חוש מיוחד לתאר את מה שקורה בחוץ בצבעים חיים ומרגשים, וישראלית ניחן בחוש שמיעה מפותח וסבלני.

דרך הסיפורים הללו התוודע ישראלית לראשונה שיש בעולם משהו שנקרא 'צבעים'. לא, זה לא מאכל ולא בגד, זה משהו שיש לכל בגד ולכל מאכל. בעצם, לכל דבר

כביש
סואן
בין משל לנמשל

כאסקופה
נדרסת
תובנות בדרך

להיכן נעלמה
התמימות?
שבת איז טיין

בכה
תבכה
בעתך תנחני

לולי
החורבן...
מאת: חיים נתן רכניצר

מי
באמת בוסה?
עדות איטית

קביעת
מזוזה
טיחת מרעם

האסיר
שנהפך לרב
מעשהו באמונה

כביש סואן

זו הייתה הפעם הראשונה בה עלה לכביש.

הוא התקשר אליי, כולו רועד וקולו המפוחד נשמע היטב מבעד לצג:

"לא תאמין! המורה, המורה כמעט ונתקעתי ברכב. לא ידעתי עד כמה שזה מסוכן. חשבתי לעלות על הכביש, לא משהו.

"אבל התברר לי שלא! אני מפחד!"

מסכן, הרהרתי לעצמי תוך כדי שאני בורר את מילותיי. הוא צודק. זה בהחלט מסוכן לעלות על הכביש, אין מה לומר מול טענה שכזו.

אבל...

המציאות הוכיחה: כל מי שעלה בפעם הראשונה על הכביש – לרוב כמעט ולא ירד.

רובם של הנהגים כיום המשיכו בנסיעותיהם – כן, גם כשהיה עליהם לעקוף רכב באמצע הכביש...

"תקשיב", אמרתי לו, "אתה אכן צודק שזה מסוכן. אבל תחשבו רגע: כל רכב שאתה עובר – אתה רק מתחשל ועולה".

כל מטר נוסף שהוא עובד בכביש הסואן, המפחיד והמסוכן – רק מקדם אותו, מדרג אותו גבוה יותר.

כי נכון, נכון שהכביש הוא מסוכן – אך בכל זאת לא נראה שתרדו ממנו בזמן הקרוב...

"נכנסתי לשיעור, ואף שמעתי והבנתי את המהלך בשלמותו. אכן, כל הכאבים שבאים עלינו בעולם הזה וכל ההתמודדויות הם לא יותר מחיבור אל הבורא.

"אבל, מה יש לי מזה?..."

שאלה זו נשמעת הרבה.

הרבה אכן לא מצליחים להבין, מה היא תיתן לי ה'דרך' הזו?

אז נכון. נכון שהיא דורשת הרבה. לא סתם.

אבל...

זה שווה!

כל מעבר שאנו עוברים בחיים – מקדם אותנו בעוד קרבה ועוד חיבור לבורא.

בעולם הבא – נגלה עולם הפוך.

דווקא אלו שהיו כאן, בעולם הזה, למטה, הם ימצאו את עצמם במקום גבוה מאוד.

כי הם התמודדו. הם הפשילו מעצמם. הם שבעו מרורים. אבל – עמדו בהם. הצליחו לעמוד מול כל הניסיונות, האתגרים, ההתמודדויות והכאבים.

להסברים.

"אבל אבא, תסביר לי איך אור נראה? איזה 'צבע' יש לאור? אור זה משהו גדול או קטן אבא? זה חם או קר? אור זה רטוב או יבש כמו הלחם? תסביר לי אבא, אני רוצה להבין!"

אבא נאנח, מה יגיד, איך יסביר שאור זה משהו בלתי ניתן להבנה – אם לא רואים אותו.

אבל ישראלית ילד טוב. הוא לא מכביד, לא שואל מידי הרבה. הוא נרדם כשחיוך על שפתיו.

למחרת ישראלית לא שאל כלום על האור. זה הפריע לאבא.

אבא ידע שאם רק יראה ישראלית את האור, יהיה החשק שלו עצום – לצאת ולחיות כל החיים באור. אבא ידע שהסיכוי היחיד לצאת מכאן הוא רק אם ישראלית יחפור פתח מילוט.

לאבא של ישראלית רועדות הידיים, הוא לא יכול לחפור בקירות הבור כדי לפתוח חרך להאיר. הוא מקווה שישראלית יצליח.

אבל ישראלית לא שואל, לא מתעניין באור. טוב לו ככה, והוא ממשיך למשש באפילה.

אבא מנסה לרמוז לישראלית שישאל, שיתעניין, שיביע תשוקה. ישראלית לא מבין מה אבא רוצה ממנו. הוא הרי לא יודע מה זה אור!

יום אחד אבא מחליט לעשות מעשה.

הוא קורא לישראלית, ומציע לו לחפור קצת ביחד בבור. לא, לא למטה, לצדדים.

הם חופרים קצת, ועוד קצת. הידיים של אבא רועדות והוא אינו מצליח לייצב אותן, אבל ישראלית'ל דווקא מצליח יפה.

החפירה הולכת ומתגבהת, צרורות עפר מתגלגלים אל קרקעית הבור...

פתאום גילה ישראלית משהו לכנבן צהבהב, רך, טוב כזה, משהו מיוחד כזה. לא היה למשהו הזה גודל, זה היה לא חם ולא קר, לא רטוב ולא יבש. אבל זה היה טוב, טוב כל כך.

פתאום ישראלית ראה אדם גדול עם זקן אפור עומד לידו, ידיו רועדות. "אבא, זה אתה?" מעניין, הוא תמיד הרגיש את הידיים של אבא, שמע את קולו, אכל מלחמו, אבל הוא אף פעם לא ראה את אבא!

"אתה רואה ישראלית?" קולו של אבא היה לח, ומים מלוחים התגלגלו על זקנו, "אתה רואה את הדבר הטוב הזה? זה אור! זה א-ו-ר-י!!!"

"אבא! אני לא רוצה להישאר בחושך הזה!" גם לישראלית היה משהו לח בעיניים, "אני רוצה להיות רק באור! בוא נצא מפה ביחד! נחפור בור ונצא מאפילה לאור הגדול!"

• המסך המאמר בעמוד גב •

'אין אני והוא יכולים לדור במקום אחד'.

כי גאווה פרושה ישות, וישות יש רק אחת. 'אחד ואין שני'.

האבות הקדושים עבדו על מידת הגאווה: אם זה אברהם שאמר 'אנוכי תולעת ולא איש'; אם זה בנו, יצחק, 'אנוכי עפר ואפר', ואף משה, הרועה הנאמן הצטנע - 'ונחנו מה'.

זאת הייתה גם דרכו של דוד המלך, 'דום לה' והתחולל לו, 'ישמע בזיונו ידום וישתוק'.

בחירה נגד הגאווה

אז מהי גאווה באמת? חמש אותיות שפירושן 'אני יכול לעשות'.

אז אם הולך לי ואני עושה - אין כמוני, 'אדמה לעליון'. ואם לא - אז כל זה איננו שווה לי.

אבל הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו ברא אדם עם 'כוח בחירה', משל ל-'אדמה לעליון'. אלא שכוונת הקדוש ברוך הוא הייתה: 'מה אני בורא אף אתה בורא'.

ומה יכול אדם לברוא? כפי שהקדוש ברוך הוא ברא 'יש' מ'אין' - גם על האדם הוטל לברוא מ'יש', 'אין'. לבטל את עצמו ולהכיר שכוח הבחירה ניתן לו מבוראו והוא המטח המאמר בעמוד גב.

אסקופה נדרסת

- מתי נרגיש קרבה גדולה יותר?
- כיצד בכוחה של אסקופה, הניצבת בפתח הבית, להוות משקל לנפש?
- ולסיום: הדרך להתגבר על פחד הגמגום

הדיונות של חוף 'פלמחים', אחרי עלות השחר, כאשר האופק נצבע בלשונות ארגמן שנעלמים עם הנץ החמה. הרגשתי קרבה שאפפה את כולי.

אך הרגשה זו חלפה לבלי שוב בשגרת הימים.

אבל למה שתבוא קרבת ה' מאסקופה נדרסת? דווקא אז, שהייתי בתחילת הדרך והרגשתי כלא יותר מאותה אסקופה - דווקא אז באה קרבת הבורא אליי?

ישות יש רק אחת!

'אֲנִי עוֹמֵד בֵּין ה' וּבֵינֵיכֶם'. הגאווה והאנוכיות מפרידות בינינו לקדוש ברוך הוא. הגאווה מפרידה אדם מבוראו -

מדרך רגלי

פרשתי להתבודד בשדה יער. מחשבה קנתה מקום במוחי: מה זאת עשה לי אלוקים, שאני מרגיש במצב די ירוד, גויי כפוף, ראשי שחוח ומבטי מרותק אל מדרך רגלי. בקשתיו להבין מענהו. התבוננתי על האדמה שמהוות לי כרגע למדרך רגלי. והנה היא באה, התובנה: 'אסקופה נדרסת'. כולם דורכים עליה, רומסים אותה והיא איננה מגיבה כלל.

האסקופה מקרבת?

מאז שהתחלתי להלך בדרך התשובה חפצתי להרגיש קרבת אלוקים. זה היה בתחילת דרכי בתשובה, בטירונות, כאשר עמדתי על

אויפן ווייז • איך אורה שגללקטו בהזדמנויות שונות • משב"ק הרב אריה וייץ הי"ד

מקום. אין לי דקה אחת שאינני זקוק לחסדי הבורא!
ועל כך אנו מבקשים "מהר אהוב" - ותושיע אותנו, "כי בא מועד" - אני הרי מועד ולעולם לא אצליח להתגבר על עצמי לולי עזרתך!

בכל פעם, כשהיה הרבי ר' מנדל מרימינוב מגיע בלימודו לשורת הגמרא שאומרת 'אדם מועד לעולם', החל כל גופו לרעוד ולרטוט.
"אדם", אמר הרבי, "מועד לעולם. בכל שניה אני עלול ליפול לחטא, הסכנה אורבת לפתחי בכל שעה, בכל מצב, ובכל

מועד
לנפילה

פרשת בלק כלים

הכבד, הלב, והמוח - אלו שלושת המרכיבים שמצויים בתוכנו.

תלוי רק איך והיכן אנחנו ממקמים כל אחד.

הלב, למשל, הוא מסוכן ממש. כי כשהרגשות שולטות ומסתערות עלינו המצב ממש מסוכן.

הן יכולות לדרדר אותנו למחוזות ממש רחוקים.

הן מציפות בנו מחשבות, הרהורים, מצפונים ומנקזים את כל המחשבות שלנו סביב הסערה.

תמיד-תמיד, בעת סערת רגשות, עלינו להעמיד את המצפון מולנו ולדעת דבר אחד:

היצר מנסה עכשיו לקחת מאתנו את יישוב הדעת, את השכל הנכון מה לעשות ברגע זה. אך ה'דרך', היה ר' אשר שב ואומר, היא "יישוב הדעת"!

כי כשאנו מחוברים לבורא - זה נותן לנו יישוב הדעת, כך ששום דבר בעולם לא יוכל להרתיע אותנו.

כמה שניאחז יותר בשכל ובמוח ולא ניתן לכבד וללב להיכנס בתוכנו (בשעת הסערה, כמובן) - כך נצלח זאת בשלום.

ואם אין את המוח ברגע הנכון?

הזרם. גם אנו מנסים להבין כל דבר לעומקו, לנתח כל מקרה לגופו ולפרטיו.

העולם ה'נאור' והמערב ה'מתקדם' מטשטשים לנו את התמימות.

כי אכן, זהו הסוד: ההבנה - היא מחסום לאמונה.

אמונה אמיתית היא לא כזו שאני מבין אותה, לומד אותה, או מתמצע בה. ממש לא!

אמונה אמיתית היא פשוטה, תמימה, צרופה ויצוקה לנו מאבותינו.

היא באה דווקא מתוך אי-ההבנה, דווקא מהרגעים הקשים בחיים. שם היא קוראת לנו:

"אל תנסו להבין את המצב! פשוט תאמינו. תאמינו שהבורא הכניס אתכם למצב הזה".

הבורא מחכה לנו רק שם, רק כשעלינו לנטוש את ההבנה, ולצעוד לפי ה'סיבות' שהוא מציב בפנינו.

חוקת התורה מתקיימת דווקא בלי טעם...

וזהו אכן כל תורת הטהרה. אם אדם בא למקדש כשברצונו להיטהר, בראש ובראשונה, הצעד הראשון שעליו לעשות הוא -

להסכים לכך שהוא לא מבין. שיש כאן חוקה - ללא טעם, ללא הסברים.

פשוט להאמין בכך.

וזהו טהרתו!

פרשת חוקת תמימות

בשנים האחרונות, התרבה השיח על בעיות שצצות לנו במהלך החיים.

אם זו הפרנסה שלא מחייבת, אם זה חינוך הילדים שמכביד, ואם אלו בעיות השלום-בית.

כולם מדברים, מבכים, מחזקים, מעודדים את רוחנו על המצב המאכזב והמדכא.

אך האמת?

האמת שבכל הדורות שקדמו לנו הם היו שם, הבעיות.

כן, גם האבות שלנו סבלו, כאבו, הצטערו והזדעזעו.

תמיד התאמצו אבותינו ומסרו נפשם למען שלמות ביתם.

ואבותיהם, גם לא ליקקו דבש; מעולם לא נחו ולא שקטו בענייני הבית והילדים.

אז מה קרה עכשיו, בשנים האחרונות שהרתיח את הקדירה? ובכן, בדורות עברו הקפידו על קיום ציווי התורה, או כפי שרש"י מכנה:

'זאת חוקת התורה - חוק בלי טעם'!

בשנים ההם שרתה תמימות במחנה.

ללא שאלות, ללא הסברים או הבנות כלשהן.

אך בימינו אנו, כשהעולם מתקדם, על שלל פיתוחיו ויצירותיו - אנו גם נסחפים אחר

אויפן וועג • פסיכאָלאָגישע אַנאַליזע פֿון שווער • מ'שפ"ק הרב אריה רייזן הי"ד

באחת השיחות ביניהם, אמר ר' אשר לחבר: "אתה יודע? אין השם בעולם!"

ולמראה השתוממותו של החבר עליו, אף הוסיף ואמר: "התורה עצמה אומרת זאת..."

בתורה נאמר "ה' איש מלחמה", רק היכן שיש מ-ל-ח-מ-ה שם הוא נמצא, אבל אם לא

נחיה בסכנה של מלחמה - אז אכן, אין השם בעולם...

העולם?
במלחמה!

אל דאגה.

הגיע זמן ה'דומיה'.

ישנם זמנים בהם עלינו לשתוק ולהיכנס למצב של שתיקה שתעביר את רוע הגזירה.

בלעם, שידע לכוון לרגע ההוא בו מתרגז הבורא, אומר המדרש - שהיה יכול להוציא מפיו מילה אחת שלוקח בדיוק רגע אחד להגות אותה:

פֶּלֶם.

הוא רצה שהבורא יכלה את עמו.

מה טמון שם, ב'כלם'?

הסביר הרבי: כ'בד, ל'ב, מ'וח.

הוא רצה שהלב ישלוט לפני המוח, שנפנה מקום לרגשות שישלטו על חיינו וכך הבורא יוכל חלילה לכלותינו.

אך אנחנו אמורים להפוך את ה'כלם' - ל'מלך'.

לרוץ אל המלך.

איך?

כשנהפוך את הסדר במקום שהלב והכבד יקדמו למוח, נתחיל עם המוח!

לא ניתן לרגשות לפרוץ אל חיינו, וכך נבוא אל המלך...

פרשת פנחס תלמידים

שני תלמידים מגיעים לרבם.

שניהם באים לשמוע, לקבל, ללמוד ולגמוע בצמא את דברי רבם.

אבל בכל זאת תהום פעורה בין שני התלמידים.

בעצם, שניהם באו בשביל לקבל עוד מושגים בעבודת השם, שניהם רוצים לדעת את ה'דרך' לעלות מעלה מעלה.

אבל ההבדל הוא, איך הם מגדירים לעצמם את המושג 'ידיעה'.

מהי ידיעה?

ובכן, הראשון, הגיע, הקשיב ואף רשם את הדברים, אבל לפתע...

הוא נזכר בפסוק כלשהו! אוי, איך יכולים דבריו של הרב להתקבל עם דברי הפסוק? הרי הם סותרים את הפסוק! פסוק מפורש!

תלמיד שכזה, הוא אכן בא לשמוע, אבל הוא בא בשביל להעצים את הידע האישי שלו. הוא לא בא בשביל לעבוד עם הנפש שלו, הוא בא לקנות עוד ועוד.

וכשלפתע הוא נתקל בפסוק שלא מתיישב לנכון עם הדברים - הוא נתקע.

ואילו השני, גם הוא הגיע ורשם את הדברים.

וכן, גם הוא נזכר בפסוק הסותר.

אבל בכל זאת, הוא בחר להבליג.

איך באמת? והרי הפסוק סותר את הדברים!

אלא, הסביר הרבי:

הצדיק אמת, כל חייו הם סביב הבורא. כל מה שהוא מדבר, הוגה וחושב - הם כתוצאה מהפחד היחיד שיש לו:

הפחד לאבד את החיבור לבורא.

ולכן, כשהוא מדבר את הדיבורים לנפש, על אף שהם אמנם סותרים לפעמים את משמעות הפסוק - אך כל הפסוק נועד בשביל להגיע לבורא.

ואם שניהם - גם הרב וגם הפסוק, מכוונים לבורא - חייב להיות שהדברים מיושבים היטב! נכון, נכון שהתלמיד שמתבונן בעיניים שטחיות לא מבין כיצד הם מסתדרים, אך עם מעט הכנעה והבלגה - הדיבורים יחדרו לתוך הנפש, ויפרצו את כל מחסומי האגו, כל מחסומי מאגר הידע שנצבר בתוכו.

התלמיד השני, לא בא בשביל סתם לשמוע ווארטים וגעדאנקים יפים. הוא בא בשביל לעבוד. לאמץ את הנפש, להפשיל שרוולים ולקבל את ההדרכה הנכונה.

וכשזה העיקרון שניצב מול עיניו - הוא יצלח זאת. הוא אמנם לא יבין את הפסוק - אבל הוא יבחר לשתוק. להיכנע לדברי הרב. כי רק כך, הוא יודע, הנפש שלו נבנית ועובדת על עצמה!

(למקרה שהפסוק עדיין חוסם: שאלו פעם את ר' אשר איך חידש את ה'דרך' שלו, והשיב בפליאה: "אני! אני לא חידשתי כלום! תפתח לי כל ספר תורני ואראה לך בדיוק איך ה'דרך' מדברת מבעד לשורות!", ה"ה).

אויפן וועג • רסיסי אורה שפלקטן בהזדמנויות שונות • משיב"ק הרב אריה רייץ הי"ד

לפני הבורא, הם חיים כאילו וכבר קיימו את כל מצוות היום על פרטיהן ודקדוקיהן. אך בשביל לא לחיות כך, עלינו להכיר בסכנה שלנו; שלולי עזרתו יתברך - לא יכולנו.

ישנם אנשים שקמים מידי בוקר כשהם כבר "געדאוונט, געוואשעט, געמאלעט" - היה ר' אשר אומה. הם לא חיים את הסכנה שבכל רגע הם צריכים לעמוד בתפילה

הזוהרית
המשפילת

"בכה תבכה בלילה", מצווים אנו מפי מאמר הפסוק. איך וכיצד היא הבכייה על חורבן הבית, בראי ה'דרך'? הרי וודאי שישנה בכייה פנימית יותר, עמוקה יותר.

תשובה:

א. תכלית הייסורים

באמצעות אמרת חז"ל (ערכין טז:) נגלה שיטה מיוחדת בהשגת המושג "ייסורים של אהבה" אשר הגמרא הנ"ל נשענת עליו. וזה תוכן הדברים שם:

עד היכן תכלית יסורין? אמר רבי אלעזר כל שארגו לו בגד ללבוש ואין מתקבל עליו, רבי שמואל בר נחמני אמר גדולה מזו אמרו: נתכוונו למזוג לו בחמין ומזג לו בצונן או להיפך; רבינא אמר אפילו נהפך לו חלוקו. במתניתא תנא, אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלש מטבעות ועלו בידו שתיים וכו'. וכל כך למה? דתניא דבי רבי ישמעאל, כל שעברו עליו ארבעים יום בלא יסורין - קיבל עולמו בעולם הזה, עד כאן תוכן הדברים.

המהרש"א מוסיף ששיעור ארבעים יום, הוא על דרך שנאמר 'הן בעוון חוללתי (נוצרת) ובחטא נמשכתי (תהלים נא), כך שהצדיק מושך על עצמו חשבון הנפש גם כאשר הייסורים מועטים ביותר.

ב. איך יתכן?

אמר הכותב: בהיותי בגיל ההתבגרות (11-12) ליוויתי את סבא רבא שלי, הלא הוא מגיד המישרים הירושלמי, הרב בן ציון ידלר זצ"ל. מכיוון שהיה סגי נהור, הוצרך לליווי בחלק מפעילות הקודש.

החלק הבולט ביותר היו ההרצאות אותם הרצה בחוצות ירושלים. באחת הפעמים ליוויתי את הסבא ליד בור המים שבשכונת בתי ברוידא, העלו אותו על הבליטה, החזיק את עצמו במקל אשר בידו.

כותב שורות אלו זוכר עמוק את דברי הסבא ששאל את הציבור "איך יתכן שדבר מועט כלבוש שאינו מתקבל, נחשב לייסורים? ואיך יתכן שהטרח להכניס יד בכיסו להוצאת שני המטבעות במקום השלוש, כל אלו ייקראו ייסורים?"

הסבא התחיל לבכות ולזעוק: "משום כך אנו סובלים". לא לומדים מוסר והשקפה מהכאב המועט ונאלצים להטיל עלינו כאבים של ממש. בצעקתו דפק על הבליטה שבפתח הבור. הציבור התרגש ופרץ בבכי... והבן.

ג. ארבעים יום

לפני כשישים שנה, בתי התינוקות חלתה. החום עלה והאקמול לא הועיל, הלכתי למוה"ר אשר זיע"א, פגשתי סמוך לכניסת לבית. סיפרתי לר' אשר אודות המצב של התינוקות.

שאל אותי ר' אשר בגישה ספונטנית: "וואס האסטו געלערנט?" - מה למדת מזה? נהייתי מבוהל מהפנייה המיוחדת הנ"ל, ואמרתי שאיני יודע. צעק עלי ר' אשר בטענה: "שנים רבות אתה חבר - ולעניין הפשוט לא למדת!?"

לאחר שהגיב, פנה להיכנס לבית ואני עקבתי אחריו ושאלתי מה לעשות לבתי...

ענה ר' אשר בפשטות: "תן אקמול". שאלתי, "הרי כל הזמן אני משקה באקמול?"

ענה ר' אשר ש"זה היה לפני שהגבתי... ואחרי שהגבתי, הספקת ללמוד משהו, וממילא יעזור לה גם אקמול!"

הביקורת של ר' אשר כלפיי השאירה עלי רושם עד היום הזה, על פי העיקרון שכל מה שרוצה השם לעשות לאדם הוא כדי לעורר על דבקות הבורא ועל ביקורת עצמית מכל אירוע.

נעזרתי בדברי הגמרא מערכין ומהמהרש"א שבפתח המאמר, שם הסביר את הגמרא המחשיבה את הארבעים יום כזמן המחייב לסבול ייסורים, "אחרת יישב כקונה עולמו בעולם הזה", כלשונו.

על כן, מן הראוי לפשפש במעשינו לפחות אחת לארבעים יום בשיעור המינימלי שהוא ארבעים יום. והקדוש ברוך הוא, בגודל חסדיו, יחשיב את הייסורים המועטים כייסורים גדולים ובוזה יכופר עוון כמאמר הפסוק האמור לעיל "הן בעוון חללתי ובחטא יחמתני" (תהלים נא).

ד. בכה תבכה

ועתה הנני פונה בזה בהזמנה להיות קשוב לעצמנו על פי הדרך המובאת בגמרא ובמהרש"א, וככל שיהיו יותר

שקועים בהתבוננות יצליחו יותר ויותר להגיע להתקשרות בורא בכל עת ועונה בגישה המיוחדת המוזכרת בגמרא - לחיות בחשבון הנפש על כל פרט ופרט.

על ידי זה תתקיים בפועל דרשת חז"ל 'כל המתאבל על חורבן בית המקדש יזכה בבנינו', וכפי שמדויק במגילת איכה (א ב) 'בכה תבכה בלילה', פרש"י שם מסביר את כפילות הלשון (בכה - ותבכה. ה"ע) ללמדנו על התייחסות המתייחסת לכל פרט, כפי שנלמד מהלשון 'בכה תבכה' - כפלות לבכייה ביום, ולבכייה בלילה.

וכן על מקדש בית ראשון ובית שני שנשרף בחורבן שני בתי המקדש, ובה מצוין לדורות לזכור חורבן בתי המקדש ולהרבות בתפילה מתוך ההכרה שבית המקדש שלא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו, וככל ויתבונן יותר יוכל לצמצם את הפער בחורבן שתי המקדשות, וההתבוננות של כל יחיד ויחיד המבכה את חורבן הבית - אינו זקוק לייסורים כבדים.

כי אם זוכרים את חורבן בתי המקדש והסיבות לחורבן אין צורך להאריך בדברים כי די לנו התבוננות בקלה כבחמורה, וזוכים להכרת שפלות העצמית ולהעמקת הנלמד שגורמים מסוים, קלים כחמורים, יעלו ויתעלו לקרבן בית מקדשנו השני, כנ"ל.

כאב: הרי"ל פרוש

החורבן... זוהי

כיצד היא

ההסתכלות

הנכונה על

הגלות הכל

כך ארוכה?

מאת: חיים נתן רכניצר

ימים אלו, ימי בין המצרים, אין טוב יותר מלהעלות ולהזכיר שוב כיצד הייתה נראית גישתו של ר' אשר למושגים כמו ימות המשיח או גלות וגאולה.

גישתו אף פעם אינה מתייחסת לנקודת זמן היסטורית מסוימת, כאילו והחורבן היה אי-אז לפני אלפיים שנים, שכן הוא תמיד ראה את העבר והעתיד בנקודת ההווה, כל עבר – היווה להווה, וכמו כן בעתיד, כך שהפרט יכול למצוא נקודת משיח וגאולה גם בתוך הגלות והשבירה של עצמו!

דוגמא לכך ניתן לראות בקטע המצוטט, שם ר' אשר מתייחס לעניין 'רבי עקיבא משחק' בעודו עומד במקום חורבות המקדש, וכך מסביר ר' אשר את שחוקו של רבי עקיבא:

"כי הוא היה חי בגילוי עם הרבונו של עולם ולא ראה שום חורבן. והצדיקים שחיים עם הרבונו של עולם אינם צריכים משיח כי הם עצמם בבחינת משיח. הם בקשר חזק עם הקדושה כמו בזמן משיח. ואינם צריכים תחיית המתים כי אצלם זה ממש תחיית המתים. וכן היו במקדש עצמו כל ימיהם. ורבי עקיבא היה משחק משום זה כי לא ראה שום חורבן רק את הנבואה של זקנים וזקנות יושבים בחוצות ירושלים".

עולה מהדברים, כי אנשים פנימיים (המכונים אצל ר' אשר 'צדיקים') חיים מתוך השבירה, הנפילה והגלות של עצמם – את מציאות הקדושה, את מציאות המשיח ובית המקדש.

כי בתוך החורבן והשבירה העצמית הם מוצאים כאן ועכשיו את מי שנותן להם חיות וקיום בתוך האי-קיום ומתוך כך הם נמצאים דבקים בעולם של משיח וגאולה

ובית המקדש.

עבורם, לא רק שהגלות אינה גלות אלא שכל מה שמחזיק ומקיים את אורו של משיח והגאולה הוא הגלות והשבירה. עבורם בהיעדר גלות אין גאולה ומשך זמן ואיכות הגאולה תלוי בגלות, וזה לעומת זה עשה אלוקים.

בהקשר לכך, ראוי לציין כי ר' אשר התייחס רבות לתורתו של רבי עקיבא. כדאי לשים לב כי שמו של רבי עקיבא מוזכר כמה פעמים בש"ס כמי שהייתה לו ראייה שונה והפוכה מיתר חבריו בכל הקשור להתייחסות לייסורים.

דוגמא מובהקת לכך ניתן לראות בגמרא (סנהדרין ק"ה.) שם מסופר על רבי אליעזר, שהיה רבו של רבי עקיבא, שחלה והוא ביקש מרבי עקיבא תלמידו הכוונה כיצד להתמודד עם הייסורים...

עוד ראוי לציין כי ההבנה שאלמלא החושך לא היה אור, ואלמלא לילה לא היה יום, ואלמלא גלות אין גאולה וכיוצ"ב – היא משנת חייו של רבי עקיבא.

משנתו זו מובאת בהרחבה במדרש תמורה אותה חיבר רבי עקיבא עצמו. בין הדברים המתבהרים שם כי אלמלא רשעים לא היו צדיקים ואלמלא נפילה לא הייתה עליה וכיוצ"ב, והדברים עולים יפה עם האמור כאן.

לולי החורבן – לא תבוא הגאולה;
לולי הגלות – לא תבוא הגאולה.

כי אכן, דווקא מתוך קושי הגלות הארוכה כל כך – רק היא זו שמקרבת אותנו יותר ויותר לאור הגאולה האדיר!

ואם נשכיל, נוכל כבר עכשיו לחיות את אורו של המשיח!

הכאב של השכינה הוא פירוד
הלבבות שיש בינינו, כאשר איש את
רעהו חיים בלעו!

אנו עדיין יושבים בלילה זה של
תשעה באב במדרגה הנמוכה ביותר,
"בכה תבכה בלילה ודמענה על
לחיה".

השכינה בוכה ואין בינינו מי שיתעורר
ויבכה את הבכייה האמתית.

אבל אתה, ריבונו של עולם, בעל
הרחמים. אתה מכיר את הייסורים
שלנו. "עמו אנוכי בצרה". כל אחד
מאתנו כאוב עד עמקי נשמתו. אינו
יודעים לפתוח פינו ולבקש: ריבונו
של עולם תגאל את עצמך! יש לך
מספיק זכויות בעולם הזה. יש
לך מספיק קרבנות מיום
שבראת את העולם.
דמם נשפך כמים
עבורך, כדי
שיהיו

עדות
א י ט י ת
ומטלטלת מאחד מן
החברים, אשר התלווה לר'
אשר ביום העצוב בשנה | כיצד
היה נוהג להתרפק על ענר
השכינה? | מתוך הספר 'ב'דָרָך'
- מכתבי ידיו של הרב יהודה
גבירצמן שליט"א | דְּמַעְתָּה עַל
לְחִיָּה

מליצים טובים עבורנו בדורות הללו
החלושים באמונה.
ירדנו לשפל כזה, ששכחנו לגמרי
ממך. רק הכאבים מזכירים לנו. לכן
אנו מבקשים, ריבונו של עולם, מי
שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די.
אין לך מה לחכות עלינו עוד. בראת
אותנו בשר ודם. בראת לנו יצר הרע
שמאד קשה להתגבר עליו.
וידוע אתה שאנו עפר ואפר...

כל
כך הרבה שנים אנו יושבים על
הארץ בלילה הזה ובוכים את הבכייה
לדורות, שגרמו המרגלים, שבגללה
נחרבו הבית הראשון והשני. ועדיין
אנו בוכים, בגלל שהבכייה שלנו היא
לא על כאב השכינה בגלותה.
הקדוש ברוך הוא טמיר ונעלם והוא
מקומו של עולם ואין העולם מקומו,
וממילא לא שייך אצלו לא גלות ולא
כאב.

ליל תשעה באב, נהגנו להתאסף, כל
החברים, גם אלו שמחוץ לירושלים,
בגן סאקר, בחלקת הוורדים.
התפרסנו בבקעה, שבמרכזה אגם
מלאכותי, ישובים על האדמה.
דוממים ומצפים. רק שירת הצרצרים
וקרקור הצפרדעים שבאגם הפרו, מדי
פעם, את הדממה.
עד שבקע קולו.
פתאום נעלם האגם, נאלמו
הצרצרים ונאלמו הצפרדעים.
קולו מילא את החלל
שנותר. קול שאיחד
את כולם, וכל
א ח ד
שמע

א ו ת ו
מדבר אליו.
הוא זעק: ריבונו של עולם עד מתי
יישפך דם יהודי? נהרות דם שפכנו
למענך! עד מתי תחזיק אותנו בגלות
המרה? מדוע אינך מתעורר להביא
אותנו בחיקך? כגמול עלי אמו.
אבל אשמים אנחנו. גם לקדוש ברוך
הוא יש טענות עלינו: שנאת חנם,
לשון הרע, רכילות יש בינינו. איש את
רעהו חיים בלעו.

אויפן וועג • רעסטיג אפדע שטעלעכע צוזאמנעמט שונות • מעש"ק הרב אריה וייץ הי"ד

הבלבול, בכוחו לטרוף את הדעת שלנו.
"רבות מחשבות בלב איש". אבל האמת היא, שהן-הן "עצת השם". הבלבול
עצמו הוא מאת הבורא. ואם נסכים להיכנע לבלבול באמונה ש"זה לא
מנשה, זה הבורא" - אז "תקום" עצת השם...

חפץ
מחשבות

הרה"ח שלמה גובי הי"ו |

6 לפיכך מה המסר של למחורי החמורות?	6	אנדרטה מילי הבראשית שמקנה בזכרון ותלויה אותך.	1
אלו מהצד כל בחור הוא עולם של טוב לכשעצמו! תמיד אפשר לחפש איך וכיצד ניתן לרומם את החבר, להתעניין בחברים - במיוחד באלו השקטים - יען לפעמים, ללא שימת לב ישנם בחורים שמרגישים כאילו הם רואים אך אינם נראים...	אלו מהצד	הזמין אותי הרבי לשמוע את ה'דרך' ולקבל את ההארה הנכונה לחיים. על הפעם הראשונה בה באתי, העניין תפס נתחים שלמים בנפש שלי. ממש התחברתי לדברים המאירים. על המקום, אעיד נאמנות, תפסה אותי מאוד אותה רגיעות בה הרבי מוסר את השיעורים, הבנתי שיש כאן מתווה דרך אמתי בעבודת השם. לא עוד 'דרך'.	ההיכרות הראשונה שלי עם הרבי הייתה בגיל 13, כשהרבי הגיע לקבוע מזוזה במעמד 'חנוכת הבית' למשכנו החדש של גיסי. הייתי נוכח שם כקרוב משפחה, והרבי שם לב אליי. כשעברתי להושיט לו יד, התעניין בי הרבי באופן אישי, ואף פנה אלי ישירות, תוך התעניינות בחמימות אבהית שכזו. "תבוא לשיעור, ביום חמישי",
5 אם לא נהיה מוכנים ללמוד את ה'דרך' מהרבה מאמרים.	5	שני תפיסה שהרבי ללמד אותך - בשונה מההסתכלות הרגילה על בני אדם.	2
הקשר יכול להתנתק. אל הנורא עדיין שם... הגעדאנק שהשפיע עלי הכי חזק, ניתן לומר, היה אז, כשיצאנו ל'פעלד', יחד עם הרבי. "כל חבר או כל אדם שאנו פוגשים ויוצרים אתו קשר" הסביר לנו הרבי אז, "הקשר נוצר אך ורק בשביל שנגיע דרכו אל הבורא, לדבוק בו. "וכתוצאה מכך, גם כשהקשר הזה לפתע מתרופף או מזיק לי בדרך כלשהי - אסור לי לשכוח: הקשר הזה, גם הוא מאתו יתברך".	הקשר יכול להתנתק. אל הנורא עדיין שם...	ה'דרך' נותנת לך מבט שונה ביותר, היא לא אומרת לך רק כשאתה נופל - תתפלל; להפך, גם כשהכול זורם ומאיר, גם אז נדרשת התפילה, לגלות את חסדי הבורא - גם כשהמצב זורח. לדעת גם אז מיהו הנותן ומחייה אותנו בכל רגע.	יש ביקורת? תעצור! אם תרצה להתחבר לשני, לא תוכל להתחבר אליו רק על ידי שתרעיף עליו מחמאות. רק כך, כשתראה את הטוב בשני, תוכל להתחבר אליו. יש ביקורת? אל דאגה. מותר לומר, רק תן קודם הר שלם, מלא וגדוש בתשומת לב חיובית, ולאחר מכן תוכל לשפוך את כפית הביקורת שתיוותר...
מה ה'דרך' מוסיפה לעיניך הקשר האמיתי?	3	מה ה'דרך' מוסיפה לעיניך הקשר האמיתי?	3

סיפור ולקחו

בעיקר: את הנפש הסוערת-אובדת
שלו.

הוא היה כולו אובד עצות, חסר-
אונים.

מעולם לא היה שם, לא יודע איך
זה עובד ומה הנוהל.

הימים הראשונים לשהותו תחת
סורג ובריח - נצרכו בתוכו.

הם בהחלט היו מפרכים, מרים.
הפן הפיזי היה ממש צחוק לעומת
זה הנפשי.

לעכל את זה ש-

אני.

יושב.

בכלא.

אני סגור כאן, העולם בחוץ שוקק
ותוסס, אבל אני תקוע פה.

התחושות הצורבות הללו לא נתנו
לו מנוחה.

הרגשות העכורות כרסמו אותו
מבפנים.

אט-אט הוא קם שוב לתחייה,
הפעם כשהוא מתרגל לחיים בתוך
הכלא.

שגרת בית-סוהר.

הוא הבין שלשבת ולבכות על
מר גורלו אינו יותר מאותו אחד
שמתעצבן מול דלתות רכבת שנסגרו
מולו והיא כבר המשיכה בנסיעתה.

מה הוא יכול לעשות עם התסכול
שלו? האם זה יעזור לו משהו?

גם לשפוך את החלב וגם לבכות
עליו?

חיזוק בטקום הפי נסון...

|| פרק ראשון ||

המשפט

זה היה מפחיד ממש.

מתח עז השתרר באולם כשכולם
ציפו למוצא פיו של השופט.

חמורי סבר ישבו השלושה,
כשעיניהם בוחנות וסורקות,
מתבוננות ומתמקדות.

הכיוון היה ברור מראש.

אמנם היו כאלו מבני המשפחה
הקרובה, ואף מן החברים שעוד קיוו
לטוב, שיבוא וייצא מתחת פסק דינם
של עוטי הגלימות - אך לשווא.

לאחר סיקורים ארוכים, עדויות,
השמעות, מחלוקות, ומה הוא לא
עבר בתקופה האחרונה.

שלא נדע חלילה מצרות, אבל
אף פעם לא כדאי ולא שווה להיגרר
אחרי עורכי דין, פרקליטים, יועצים
או שופטים.

בית המשפט הוא אכן מקום לא
נעים.

אבל, בלית ברירה הוא נכנס לשם,
לא מרצונו בכלל.

מה לעשות, יש עסקים, יש ביזנס
ויחד עימם אף מגיעות החשדות,
העלילות והבדיקות אחריו.

השופטים לא היטיבו עימו.

הם פסקו את גורלו בנחרצות:

"ידון לשלוש שנות מאסר!",
נשמע קולו של השופט, כולו משדר
רשמיות וסמליות כאות לכבוד בית
המשפט.

למגינת ליבם של כל אלו שבאו
לחזק את ליבו, להיות איתו שם,
ברגעים הקשים - השופטים החליטו
לשלוח אותו לכלא.

כלא.

שלוש שנים.

מאחורי סורגי התא.

אוי, טאטע!

|| פרק שני ||

בכלא

את הימים הבאים הוא לעולם לא
ישכח.

את ההכנות, את המשמעות, את
עיכול הדברים, את הטלפונים, את
הניחומים, את החיזוקים, ובעיקר-

אויפן וועג • רסיסי אורה שפלקטו בהזדמנויות שונות • משב"ק הרב אריה וייץ הי"ד

רק אם נשמע שכל דפיקות הלב והמצפונים הם "קול
דודי דופק" - הוא זה שדופק ולא אחרים, רק אז נוכל
לדלג על ההרים, לקפץ על הגבעות!

מי דופק?

הרגשות השתחררו לאיטן, הוא לא מיהר לשום מקום, נתן לתחושות הקשות להתרפס ולשחרר אותו לשכל החופשי שלו.

|| פרק י"א || המהפך

עברו שנתיים וחצי. זקנו הספיק לשנות את מראהו, פרצופו הספיק להתקמט מעט - כך הם חיים בכלא.

אבל, הרוח. הרוח היא זו שנשארה איתנה יציבה ויצוקה בליבו.

כשמסתכלים לאחור אי אפשר שלא להתפעל.

כשוראים את הימים הקשים איתם התמודד בשבועות הראשונים - אי אפשר שלא להעלות בת-שחוק מול מראהו היום.

כיום, הוא נהפך, לא פחות ולא יותר, ללא אחר מאשר: הרב.

כולם כינו אותו כך, הוא הסתובב בין האסירים, תמיד דאג לחזק אותם, כל מראה נבון לא הצליח מולו.

מייד העלה הלה חיוך רחב על פניו, לא אחרי שקיבל מנת חיזוק מפי הרב, טללים של תחייה.

כולם חיבבו אותו, הוא נהפך למוערץ ומוערך אצל כל חברת האסירים שבכלא.

התיידד עימם, ובמשך שלוש

השנים הללו ממש הפך את הלימון ללימנדה.

|| פרק י"ב || האסיר

כעת, כשהוא מוצא את עצמו בחוץ, האנחה נפלטת מאליה.

אחה, אנחת רווחה אמיתית! שלוש שנים! שלוש שנים עברו חלפו להן. מי היה מאמין איפה

נעמוד?!

פתאום הוא מגלה עולם חדש, מנסה להבין את הפער שהותיר בחוץ.

זהו, הוא כבר לא רואה מולו את אותם הבגדים - השכם והערב.

יש אנשים בעולם, יש ססגוניות, יש עולם!

מי שרק התקרב אליו לא יכול היה שלא להרגיש את הרוח החדשה

הנושבת מולו.

רוח חדשה נשבה בתוך ליבו פנימה.

רוח מחייה, רוח של תקווה ושל ישועה.

רוח שקיבלה את חייה מחדש, לאחר זמן כה רב של המתנה, ציפייה בכיליון עיניים.

הוא גילה את עצמו מחדש.

הוא שם לב איך שהכלא, שרק לפני שלוש שנים היה נשמע כאילו מחשיך עליו את העולם - נהפך לאור. לחיזוק אחרים, הוא נהפך לרב שממלמל בפי כול חיזוקים ופנינים נפלאים.

כולם באו לשמוע את נס הצלתו, איך ששרדה שפיותו ורק הלכה והתחדדה - כדי לחזק את האחרים, לנסוך בהם חיים מרעננים וטובים יותר.

ואז הוא נכנס לר' אשה...

בדמיונו כבר צייר לעצמו את ההתלהבות של ר' אשה איך שיקום לכבודו, כשכולו מרוגש ושמוח.

הוא כבר תיאר לעצמו את השבחים הרבים אותם ירעיף עליו ר' אשה, על עמידתו האיתנה מול כל רוחות הפרצים, על איך שהוא חיזק את האסירים בכלא.

אך לא.

התגובה באה מכיוון כה שונה, מהכיוון בו חי ר' אשה משך חיים שלמים:

"הכול טוב ויפה, רק אל תשכח שגם אתה היית שם, אסיר..."

אויפן וועג • רסיסי אורה שגללקטו בהזדמנויות שונות • משיב"ק הרב אריה רייזן הי"ד

"לטהר טמאים, לטמא טהורים". משום שאלו שנשארים מאחור, הפשוטים וכביכול אלו שאינם נחשבים - הם אלו שעובדים עם עצמם הרבה יותר מאשר אלו שמתקרבים ונרגשים אך אינם יודעים איך זה להישאר מאחור...

"כל הדרך היא", אמר ר' אשה, "כמו בפרה אדומה". הפרה-אדומה טיהרה דווקא את אלו הטמאים, שנשארו לעמוד מרחוק ולא ניגשו לשחוט אותה. ואילו אלו שדווקא כן התקרבו והיו הטהורים - הם נטמאו.

עצמו כגולם.

זאת עבודת האדם בזה העולם, מתוך בחירה להכיר גולמיותו. אחרת, כביכול, הוא מתחרה של הקדוש ברוך הוא. ולבריא, כפי שכבר אמרנו, יש רק מלך אחד.

♦♦♦

| דווקא אז!

על כן, עבודת האדם היא, להיות כ'אסקופה נדרסת'. ולדעת שהאסקופה אומנם נדרסת ונשחקת, אך מהותה איננה משתנה, נשאת אסקופה. היא אינה מתגאה על שנושאת כל מי שדורך עליה, היא רק ממלאה תפקידה - שהטיל עליה בוראה.

דווקא אז, כשאתה ניצב בתחילת הדרך - אז היא ההזדמנות המהירה אותך לבורא, לישות היחידה בעולם!

♦♦♦

| נכנסים הביתה

הדריכה על האסקופה שבפתח הבית מחברת בין חוץ לפנים. כך, ביזיונות מחברים אדם לפנימיותו, ומאידך מוציאים אותו מסגירותו

באנוכיותו.

הידיעה ששתיקה מתוך כאב הביזיון מחברת לבורא ברוך הוא, נותנת משמעות לכאב.

כי באמת, לא האדם הוא שנדרס ונרמס. המידות כמו גאווה וכדומה, נחשבות כלבוש לאדם: "לכן עֲנֵקְתָּמוֹ גֵּאוּהוּ, יַעֲטֹף שִׁית חֶמְס לְמוֹ".

ולהבדיל אלף הבדלות: "ה' מֶלֶךְ, גֵּאוּת לְבֶשׁ; לְבֶשׁ ה' עֹז הַתְּאֵזָר".

מה טוב לדעת שהגאווה היא לא יותר מלבוש. והיא זו שעומדת לביטול, ואילו הנשמה עצמה - חלק אלוך ממעל.

והעיקר שלא יזהה עצמו עם לבוש הגאווה.

♦♦♦

| עבודה זרה

תגובת הכעס לביזיון הופכת את המִבְּזָה למציאות וזו עבודה זרה! אלא צריכים לחיות כמו דוד המלך: "ה' אמר לו קלל".

הביזיון בא להעמיד אדם במקום, 'אתה מלובש בגאווה'.

אם תשתוק כאסקופה - הלבוש יתפורר, לא אתה.

♦♦♦

| ר' אשר היה אומר

דברי החיזוק היומי של רבינו שליט"א מלמדים על הגולמיות: כאשר שלח השם את משה רבנו לדבר אל פרעה, אמר משה רבנו: "לא אֵישׁ דְּבָרִים אֲנִי... כִּי כָבֵד פֶּה וְכָבֵד לְשׁוֹן אֲנִי".

אמר רבי אשר: הקדוש ברוך הוא אמר לו, "מה אתה אומר שאתה מגמגם? האם אתה זה שמדבר בכלל? כשאתה מדבר, האם אתה מדבר מעצמך? כל מילה ומילה - אני הוא שמדבר;

כל נשימה ונשימה - היא ממני, מהחיות שאני נותן לך בכל רגע.

אתה, לכשעצמך, אין לך שום מילה. ומילים כאלו שאני מדבר - הרי זה כבר הדיבור הטוב ביותר!

ואני הרי שולח אותך אל פרעה - לך תדבר!

לכן, אין זה משנה אם אתה יכול לדבר יפה או שאינך יכול לדבר כלל בגלל היותך כבד פה...

• המסך 'דבר מערכת' •

אין טענות על הדור הזה. וכי איך רוצים שיתגעגעו לבית המקדש ויעסקו בבניינו? וכי כיצד ידעו למה להתגעגע - אם לא ראו אותו מעולם?

כל השנה מנסים להסביר לנו, יש דבר כזה אור, בוא יחד עמנו ונחפור פתח, נבנה את בית המקדש!

אבל אנחנו עסוקים מידי, וגם קצת טוב לנו בחושך, אנחנו לא מבינים מה יש בעצם מעבר לכל החיים האלה, עם המישושים באפילה והנפילות שוב ושוב, והחושך.

אבל לפתע נפתח לנו חור קטן. נשב שם, על הארץ, נבכה את מילות ה'קִינוּת', נקסל קצת מושגים מה היה פעם, על אוי, מה היה לנו, על מה שהפסדנו, ועל מה שאנו יכולים לבנות.

נתאבל. נתעורר.

ופתאום הלב מתעורר. פתאום אנחנו צועקים: אנחנו רוצים את האור הזה! לא רוצים להמשיך לחיות בחושך!

עכשיו, לאחר שהבנו רק קצת מה יש באור הזה, עכשיו נוכל להתקדם מחורבן - לבנין!

• הבהרה •

|||||

כל הנכתב בירחון זה

מפי רבינו שליט"א,

הינו על פי הבנתם של

הכותבים בלבד!

|||||

י"ל על ידי

מערכת 'משנת רבינו'

להצטרפות לרשימת התפוצה,

וכן לפרטים והארות:

sh035702728@gmail.com